

FOAIA POPULARĂ

☛ PUBLICAȚIE ENCICLOPEDICĂ SĂPTĂMĂNALĂ. REDACTATĂ DE UN COMITET ☚

Directorul părții economice: C. C. CĂRLOVA

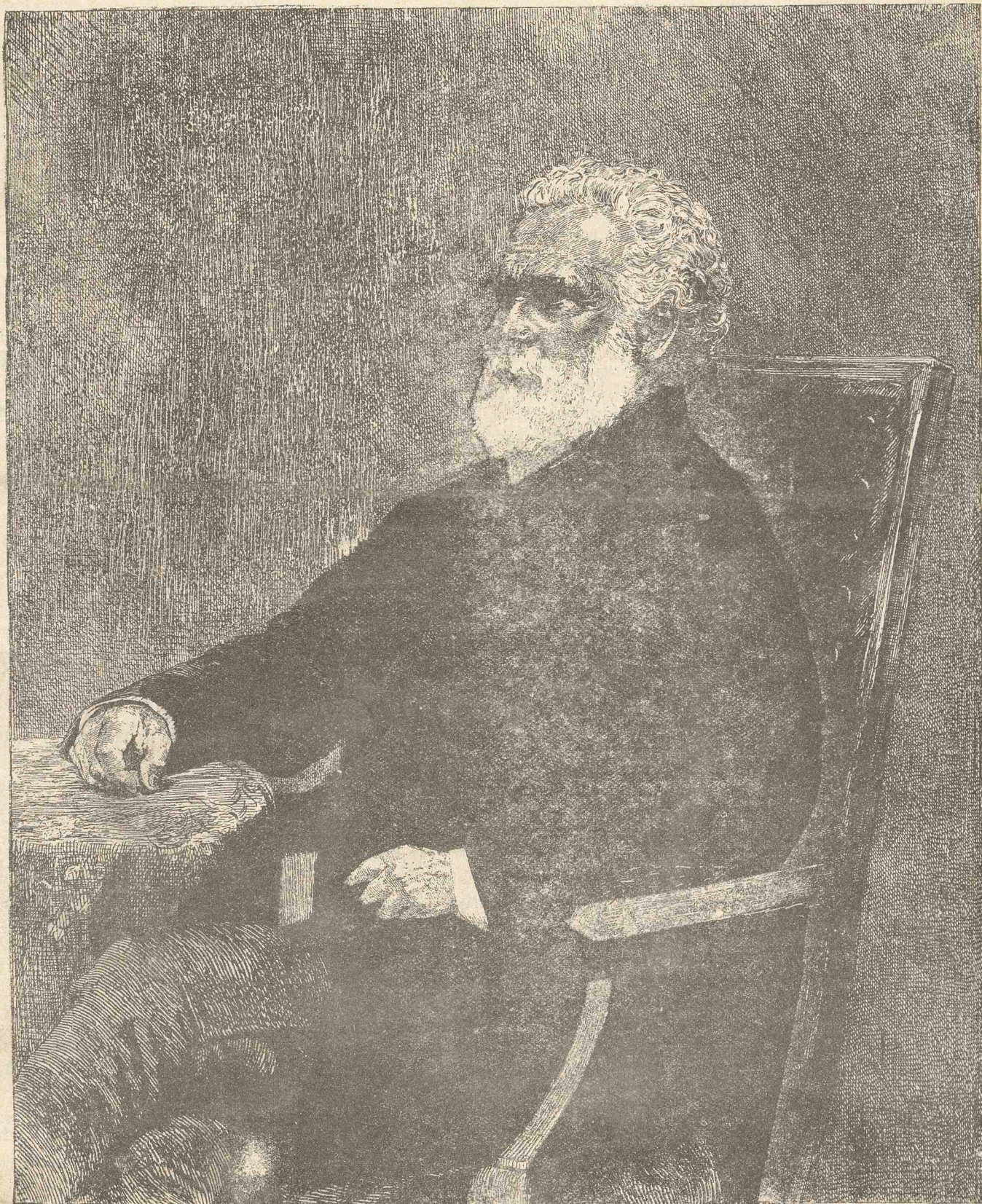
REDACȚIA ȘI TIPOGRAFIA :

Directorul părții literare : ILIE IGHEL DELEANU

☛ Abonamentul: 5 lei pe an în toată țara ☚

BUCUREȘTI 37 STRADA ACADEMIEI 37

☛ Anunțurile: un leu rindul pe pagina 8-a ☚

FOTOGRAVURA E. SQUARCIACIO F

ION C. BRĂTIANU

— A IX-a ANIVERSARE —

Cronica săptăminei

Nouă ani se împlinesc azi, Joi 4 Maiu, de când cel mai mare bărbat de stat al României, genial creator al tuturor instituțiilor de progres și civilizație din țara aceasta, Ion C. Brătianu, și-a dat ultima suflare la via sa mult iubită, Florica, în mijlocul familiei care 'l înconjură și 'l perdeea din ochi, în jalea fără de margini a țării întregi, de la Severin la Dorohoi.

Nouă ani au trecut de când mintea cea mai măreață ce a coprins în ea o lume întreagă de reforme și de bine, de când cel mai mare patriot, cel mai neobosit luptător, a pierit.

Se pare că destinul, că Cel care priveghează la fericirea oamenilor ca și la a națiunilor, a fost cu noi mai mult de cât milos, mai mult de cât darnic: ne-a dat pe Ion Brătianu atunci când țara noastră ajunsese în epoca cea mai critică: trecea prin momentele care nu puteau fi știute dacă erau ale renașterii sau ale agoniei.

Și subț călăuzirea înțeleaptă a omului care nu s'a dat înapoiu de la ori-ce sacrificiu personal—numai spre a 'și ajuta și ridica neamul—sbuciumata noastră țară a trecut din zilele grele ale suzeranității la acele ale independenței, de la neînsemnat Principat, divizat în două țări surori, dar vecinic în lupte, la un Regat imponent.

Ion C. Brătianu a fost cel mai mare om politic ce România a născut de la descălciătoare și până azi. Dacă omul acesta ar fi fost mai ambițios, mai orgolios, mai vanitos, —fără îndoială că ar fi putut face să strălucească pe frunte-i o coroană domnească, pe care să o poarte cu fala cu care a ținut-o un Michaiu Viteazul.

Dar Ion Brătianu era omul care muncea doar pentru țară-i: el n'avea de cât peticul de vie, rămas din moși la Florica, și familia-i mult iubită, în sânul căreia s'a retras.

Ambițiunea sa era să 'i ajungă țara mare; orgoliul său era să 'i fie neamul bine privit în străinătate; vanitatea sa era satisfăcută când România era în fruntea țărilor mici.

„Nimic pentru mine, tot pentru neam“ — era devisa omului mare care nu mai este.

Nouă ani se împlinesc azi, de când mintea înțeleaptă, ce coprindea în ea o lume întreagă, nu mai strălucește.

La Florica se va face Duminică un pelerinagiū pios: românii de inimă se vor duce să depue pe mormântul celui mai mare fiū al nației, florile recunoștinței unui neam desrobotit, unei țări care, în câte-va decenii, s'a ridicat atât de mult, grație patriotismului unui singur, care a luptat pentru 5.000.000.

* * *

Alegerea de senator de Duminică a fost ocazia să se constate triumful partidului liberal.

Orașul cel mai guvernamental al României: Bucureștii, a dovedit că, de și subț presiunea celor mai grozave amenințări, a bătailor și svârcolirei întregului aparat polițienesc, totuși are prea puține simpatii pentru guvernul conservator.

Din peste 2000 de alegători înscriși în al II-lea colegiū de Senat, n'au votat de cât 1300, iar din aceștia d'abea 700 pentru guvern iar 600 pentru liberali.

Înțelegeți ce ar fi fost dacă agenții electorali și bătaușii guvernului lăsaū alegătorii bănuți să vie la vot, și dacă puteau și cei 800, cari n'au votat, să 'și dea buletinul. Candidatul liberal eșă cu o majoritate zdrobitoare.

Orī cum, alegerea de Duminică e o dovadă, că în timp numai de un an, țara s'a săturat de conservatorii aliați cu transfugiū și lepădăturile liberale.

Apropierea de guvern a partidului liberal se face cu pași repezi.

* * *

Țara a fost viū impresionată de mai multe sinucideri și încercări de sinucideri.

La Iași, 2 copii: un ténăr de 18 ani, o fată de 16, s'au sinucis în cimitirul local din cauza dragosteī. La 16 ani și o atât de bolnăvicioasă dragoste în cât să vrei mórtea?.. Ce degenerare! Ce maladie periculoasă!...

În București, o adevărată tragedie s'a petrecut în strada Suvenir. O fostă femeie bogată, d-na Panculescu, azi în mizeria cea mai mare, a vrut să se sinucidă împreună cu 2 copilași, punând un mangal în casă.

Soarta, subț forma copilului ei, care era ucenic la un friseur, a vrut ca ea să nu moară: băiatul venind de la prăvălie să 'și vază pe mă-sa, a găsit cele 3 ființe în agonie. Cu ajutor medical, ele au fost scăpate.

E de observat că tot d'auna primă-

vara se petrec o mulțime de sinucideri.

Causa? N'o fi schimbarea sângelui...

Ce ar fi, e obiectul un studiu serios; ceea ce ar trebui să fie, e ca ziarele să înfierceze tot d'auna și să ducă o campanie contra sinuciderilor, ca să pue un frâu copiilor cari, spre a face pe eroii de romane, simulează o tentativă de sinucidere și greșind, de multe ori, se sinucid d'abinele.

* * *

La Craiova s'a dat o sentință și dreaptă și dorită:

Se știe că mai mulți polițiști din localitate au torturat în chipul cel mai oribil pe un biet soldat, bănuț de furt.

După mai multe zile de pledoarii Curtea de Apel a dat următoarea sentință:

Fostul inspector Lungescu a fost condamnat la doi ani închisoare corecțională; fostul comandant de sergenți Antonescu a fost condamnat la un an; directorul poliției Pleșoianu a căpătat 9 luni de închisoare; ofițerul de gardiști Radovici a căpătat 6 luni; sub-comisarul Policrat și Ștefănescu au fost osândiți la câte 3 luni închisoare.

Toți au fost osândiți la plata a 2000 de lei despăgubiri civile în mod solidar către soldatul Nicolăiță.

De asemeni au fost condamnați Lungescu, Pleșoianu și Antonescu la 1000 de lei despăgubiri către torturați Buturugă și Ionescu.

Toți condamnați au drept de recurs.

Sentința a produs o impresie foarte bună. La pronunțarea ei, publicul a izbucnit în urale entuziaste.

PESTE TOT...

este tot e primă-vară:
In câmpie sburdă miei,

Iar în valea inverzită
Răsărit-au ghiociei.

Toate simt o veselie,
Tot e viață și amor...
Numai inima-mi, sdrobotită,
Lânzezește de-al tēu dor.

Geaba 's florī imparfumate,
In zadar raze de soare —
Biata inima-mi pustie
Se cutremură și moare!...

ANA PANAITESCU.

Principiul artei, al poeziei și frumuseții în senzațiuni.

Cântarea Cântărilor, această operă de poezie ardentă, care a pasionat în orice timp pe mistici, este plină de imagini sensibile: «Parfumul gurei tale este ca un vin excelent. . . . Sânul tău este o cupă, de unde nu lipsește vinul parfumat. Amorul tău prețuește mai mult decât vinul! Buzele tale distilează mierea iubita mea; sub limba ta se află miere și lapte. . . . Mâncați, amicilor, beți și îmbătați-vă de amor.»

Intreaga poezie a popoarelor primitive este plină de metafore sensuale, cari denotă că plăcerea cea mai grosieră din toate, aceea a mâncării și băuturii, n'are nimic în sine *antipoetic*: este alusiunea la această plăcere care pare din contră că deșteaptă mai ușor sentimentul esthetic la omul primelor epoce. Parfumurile, percepute de miros au aceeași aromă ca și acele simțite de gust, apreciate de gust.

Parfumeria ea este de asemenea o artă, care rămâne cu toate aceste inferioară naturii.

Principala obiecțiune ce s'a adus gustului și mirosului este următoarea: în impresiunile ce ni le dau aceste simțuri, inteligența nu poate distruge gruparea percepțiunilor elementare; un miros nu se rezolvă pentru gândire, ca un acord musical, într'o serie de note distincte și de altă parte cu greutate se pot combina sau măsura mirosurile fără a le confunda: aceste sunt senzațiunile în cari inteligența se poate foarte puțin exercita și din cari nu poate rezulta vre-odată percepțiunea unei forme.

Percepțiunea însă a formei și a conturului nu este tocmai atât de necesară unei emoțiuni estetice, ce nu se poate căpăta de cât cu multă greutate: pentru un ascultător neexperimentat acordurile simfonice cele mai complicate rămân indistincte și nu sunt prinse decât ca o singură notă; de asemenea pentru orî cine, care n'a privit nici odată vre un tablou, bogata gamă de culori a lui *Delacroix* nu va produce decât o impresiune simplă și confuză.

Totuși, amândoi vor putea gusta un farmec esthetic în aceasta simfonie de sunete sau de culori, în cari sensibilitatea lor neexercitată nu observă decât o potrivire.

Educațiunea esthetică este puțin înaintată pentru toți, când e vorba de miros sau de gust; noi nu putem avea decât niște percepțiuni fără formă și rău coordonate; emoțiunea esthetică provenită va fi nehotărâtă și va avea un caracter mai puțin intelectual: ea nu există.

Mirosul rosei și al crinului este o poemă întreagă, independentă de ideile ce le putem asocia.

Mirosul crinului, de exemplu, exercită o impresiune plăcută asupra fie-căruia, pentru prima oară. Dulceața zilelor de primă-vară și a nopților de vară de asemenea ne încântă.

Stând primă-vara sub un salcâm înflorit, mirosul florilor de salcâm ne produce un fel de beție suavă și această îmbătație de parfumuri nu este fără analogie cu plăcerile complexe ale amorului.

Mirosul nostru, cu toată imperfecțiunea lui relativă, are încă un rol considerabil în toate peisajele descrise: gândindu-ne la Italia ne gândim la parfumul portocalilor sei.

Următorul fapt esplică mult mai bine frumuseța în senzațiuni. Ast-fel se spune că un profesor deschizând un dicționar vechi, mirosul particular al foilor îngălbenite îi redeșteptă amintirea tinereții sale petrecută cu cetirea, numeroasele lui nopți petrecute întorcând filele dicționarului; apoi imaginea mărindu-se, el 'și revăzu colegiul, școala unde a învățat, casa părintească, părinții lui cari numai sunt, cu un cuvânt întreaga lui viață din cea mai fragedă copilărie până atunci.

Dacă noi am avea un miros atât de fin, ca acela al cânelui, este probabil că mirosul ar intra ca element necesar în orî-ce emoțiune esthetică, mai mult decât atâta chiar și în judecățile noastre sympatice, fiind-că un câine simte o repulsiune sau atracțiune pentru oameni după miros, precum noi o simțim după expresiunea fisionomiei.

1 Mai 1900

A. VÂNTUL.

Profesor la Seminarul Central din Capitală.

ȚIGANUL ORB

*Un țigan n'avea parale nici tutun pentru lulea,
Se gândea el toată ziua ce să facă, cum s'o dea
Ca să capete parale și mijlocu 'l și găsește:
Se prefacă orb îndată și începe de cerșește
Pe la drum, la fie-care ca să-i dea vr'un gologan,
Până când un om îl vede și s'apropie de țigan.*

*Bine mă te văd că ești,
Cât un munte și cerșești?
Începu omul să-i zică
— Apăi bine Românica,
Zeu mânca-te-aș ce tot spu'i?
Să muncesc, da spune cui?*

*Să muncesc să-mi dea parale dacă's orb d'acum
[un an?..*

Omul băgă atunci, mâna și îi dă un gologan.

*Și țiganu 'l și apucă
Dar când omul să se ducă*

*Începu ca să-i vorbească: Românico să trăești
Dăm alt ban, la dracu'n colo. — Ce'mi dai bani
[dăi bulgărești.*

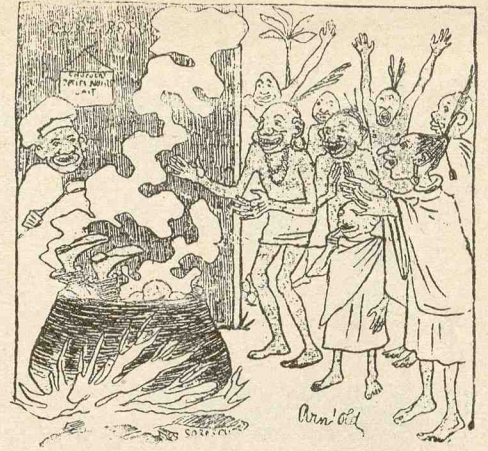
VICTOR.

Originea cărților de joc.

Pasiunea cea mai răspândită între oameni este jocul de cărți, care pe mulți i-a dus la nenorocire și mai pe nimeni la fericire. Primii, cari au inventat cărțile de joc, au fost Indienii; cărțile la ei era o imitație a șahului, de oare-ce regele, dama, valetul etc. reprezentău pe regele, regina, nebunul etc. din șah, cu deosebirea numirei, că, în loc de 2 părți asemenea, ei au făcut 4, deosebindu-le prin diferite culori și având o formă rotundă. Ca dovadă că Indienii au inventat cărțile de joc ne servește scriitorul Feliciano Russi, care în istoria sa de la Viterbo zice într'un pasagi, care e luat din cronica lui «Nicolo de Covelluzzo»: «cărțile de joc s'au introdus la Viterbo, din țara Rarazenilor în anul 1379 sub numele de „naib“.

În India cărțile de joc se chiamă „Chajar-Jaj“, adică cele 4 coroane, sau cei 4 regi și se deosebesc mult de cele primitive. La Indieni figurile reprezentă cele 19 incarnațiuni ale zeului Vișnu, iar semnele: paralelogram, sabie, vas și floare s'au transformat în cărțile de joc actuale.

NOTA VESELA

Intr'un ziar de propagandă catolică din Roma se citește:

„Reverenția Sa *Deusvobiscum* a fost trimis ca misionar în Sudan, la tribul antropofag *Seid-bu*, spre a'i creștinisa.

„De sigur R. Sa va fi primit cu multă căldură...“

Mai mare căldură ce a găsit bietul misionar în cafanal antropopagilor, nică că se poate alte!

La Chinesii cărțile de joc s'au introdus la anul 1120, de la Indieni, schimbând forma lor din rotunde în patru colțuri și le numără „che-pae“ (foaie de hârtie), au schimbat tot-odată și tipurile, figurile și numărul lor, reducându-le la 30, 32 și 48.

Cam în ce timp s'au introdus cărțile de joc în Europa, nu se știe pozitiv; se știe atâta numai, că în veacul al 14-lea cărțile de jos se întrebuntau foarte des în Germania, de oarece la sinodul ținut în 1329 episcopul de Wirtzburg, Wolframde Grumbach, a interzis călugărilor și călugărițelor jocul de zar, de cărți, șahul popicele etc. Asemenea în anul 1378 un prinț bavarez oprește toate jocurile cu zaruri, cărți, popici etc., pe când în Nürnberg printr'o lege din 1380—84 jocul de cărți se permitea.

În Franța pictorul Jacquemin Griugouner picta pentru suferindul rege Carol VI trei părechii de cărți, din care se mai află azi la biblioteca din Paris încă 17. În Anglia cărțile s'au introdus după 1463.

Jocul de cărți cel mai vechiu este jocul italian „trappola“, având 32 cărți cu 4 culori și 4 însemnări (sabie, pahar, centime și bete). Din acest joc prințul de Pisa, Franc. Fibbio († 1419) a combinat jocul „taroc“, la care cu timpul s'au adăugat mai multe cărți. De-acî cu încetul au derivat și celelalte jocuri.

Cum am văzut mai sus, în Franța cărțile s'au introdus sub regele Carol VI și Carol VII, figurile reprezentă persoane istorice; așa numele *Aryine* (dama de treflă) este anagrama reginei Maria d'Anjou, soția lui Carol VII, *Rachela* (dama de caro) reprezentă pe Agnes Sorel, amanta regelui; *Pallas* (dama de pică) este «la pucelle d'Orleans»; *Iuditha* (dama de cupă) este Isabeau de Baviere; *David* este regele Carol VII; ceilalți regi sunt persoane de asemenea istorice precum și cei patru valetii. Valetii represintă nobleta, celelalte cărți de la 10 represintă soldații, iar culorile sunt emblemele militare, și anume: *cupa* indică bravura; *pică* și *caro* sunt armele; *trefla* furagiul, iar *asul* monedă romană, care este și simbolul războiului.

PICTORI MARI STREINI

MICHAEL MUNKACSY

Zilele trecute a încetat din viață, în etate de 54 de ani, în Germania, într'un sanatoriu, marele pictor maghiar Michail Muncacsy, născut în 10 Oct. 1846, în orașul Munkacs din Ungaria.

Ca copil, Muncaci a început prin a învăța tâmplăria în orașul Békéc. Intr'o zi, fatalitatea vru ca Muncaci să fie întâlnit de renumitul pictor Somony, care îi observă înclinațiile artistice și l' luă sub a sa protecție.

În anul 1865 se duse la Viena, la academia de bele arte, de unde însă, din lipsă de mijloace, se întoarse după un an la Budapesta.

După o scurtă pauză se duse la München unde fu luat sub protecția pictorului Franz Adam. Aici câștigă mai multe premii, ceea-ce îi făcu posibil să se ducă la Duesseldorf. În acest oraș lucră mai multe tablouri, între cari unul devenit celebru și adevărat: „Ultima zi a unui condamnat“ (1870).

În Ianuarie 1872 Munkacsy se stabili la Paris unde lucrările sale au fost în curând recunoscute ca escelente.

Aici a lucrat numeroase tablouri ca: „Artistul cu soția sa în atelier“, (1876), „Onomastica tatălui, doica, cele două familii“ (1881.) La 1877 păși pe terenul istoric cu tabloul: „Milton și paradisul pierdut“, pentru care primi la 1878 medalia de onoare de la expoziția din Paris. Renumit se făcu Munkacsy prin colosalul său tablou „Christos înaintea lui Pilat“ (1882). Acest tablou s'a vândut cu 120,000 dolari. Ultimul tablou a lui Munkacsy „Cele din urmă momente ale lui Mozart“ (1889) a fost vândut cu 50 de mii dolari în Statele-Unite.

Afară de aceste el a mai lucrat și o mulțime de portrete. Împăratul Francis Iosif i-a conferit nobleța. Defunctul posedă numeroase diplome de onoare, decorații și medalii.

În timpul din urmă o crudă boală de nervi l'a făcut incapabil pentru lucru. Soția sa (fostă baroneasă de Marches) îl internă într'un sanatoriu, din Germania, unde după suferințe îndelungate încetă din viață.

Corpul său fu adus în Ungaria și înmormântat cu mare solemnitate.

ILUZII

Când ved urcând agale dealul
Oițele ce 'n luncă pasc,
Pustiū 'mî pare idealul...
Și mă întreb de ce se nasc?

Dar ele fug pe deal vioaie,
De lume fără grije par —
De unde vreți să știe-o oaie,
Că s'a născut și-un măcelar?!...

DEM. GH. SIMIONFSCU.

Fie-care la rândul său...

I

De multe ori ți se întâmplă să vezi ceva care-ți scormonește întreg trecutul, cu lumile lui de amintiri, și-ți mână gândurile până în copilărie. La câți nu le-a trecut prin minte copilăria cu toate paginile ei, la vederea unui smeu?...

Mie unul, vederea *Domnului*, (așa l' am cunoscut pentru prima oară) mi-a trimis gândul îndărăt cu 10 ani și m'a făcut să recitesc niște pagine de mult uitate. Mi aduc aminte ca azi: era într'o Duminică, imi căutam gasdă—lucru obișnuit în acele vremuri: schimbam gasdele ca rufele.—Până acum a mers cum a mers, dar de data asta mi s'a infundat; nu mai erau gasde, adică erau ele, dar nu pentru mine. Toată ziua am umblat de la gasdă la gasdă, mi se părea prea scump, dar la urmă n'am avut ce face și am intrat la una unde mi era mai eften.

În ușă mă întâmpină o femeie, cam de vre-o 40 de ani, înaltă și frumoasă, purta doliu — era văduvă. — Cum mă văzu și ghici scopul vizitei: — «Ați venit pentru cameră?... da, am o cameră bună în etagiul al doilea... Stă în ea un *Domn*, de vre-o trei ani... dar nu plătește și nu pot...». Până una alta mă pofti la ea în casă și n'am putut scăpa până sub seară.

— «Dar, apropo, n'ați văzut odaia. Da, am cameră bună etagiul al doilea... dar nu plătește și nu pot...».

II

Camera nu era în etagiul al doilea; era în pod, despărțită de rest prin niște pereți subțiri, de scândură, ce au fost unși cu lut altă dată. Avea o singură fereastră translucidă de murdărie; de-a lungul păretelui din fund, un pat veșnic neașternut ce păstra încă formele stăpânului neatins; lângă pat o măsuță de spiritism, pe ea vre-o câte-va jurnale, de acele răspândite cu poliția; de peretele opus, atârnavă ca niște bucăți de pastramă, vre-o două perechi de pantaloni cu genunchii lustruiți și scoși în afară, gata, par'că a păși jos.

Un scaun în trei picioare, și vre-o câte-va gulere negre, aruncate lângă un joben turtit, la piciorul unui cortel îngălbinit de soare și de ploae, complectau mobilierul.

III

Pe când cucoana Frosa (așa o chema) imi dădea explicațiile necesare și indispensabile ori-cărei gasde, sosi și *Domnul* chiriaș. Il cunoșteam din ve-

dere; mâncam la acelaș birt. Era funcționar la Tribunal, cam de vre-o 25 de ani, înalt, slab, c'un cap desproporționat de mare.

După zece minute eram prieteni vechi; îi plăcea să vorbească mult — se potrivea de minune cu gasda. Întâi mi-a vorbit de slujbă, de leafă, chiar de politică, dar îndată ce ne părăsi cucoana gasdă, a început de'abea să mă convingă că odaia nu-i pentru mine.

După vre-o trei luni primesc un bilet de nuntă—se însura *Domnul* cu gasda. Îndată după nuntă le-am făcut prima vizită. În casă se făcuse o schimbare radicală: *Domnul* s'a scoborât din visuina sa mai la lumină, acum îi luase locul o Italiancă tânără, Carmina, pribegită prin țară cu datul lecțiilor.

Am petrecut împreună seri frumoase, imi mai aduc aminte de comparația ce-o făcea ea cu frumoasa ei Patrie: Italia — spunea ea — e ca un palat frumos dar lipsit de bucătărie... Totul era vesel în casă, nu mai *Domnul*, era veșnic măhnit, părea că se gândește mereu; il tot întrebam ce are; într'o seară mi răspunse că-i pare rău că s'a însurat.

— Dar cine te-a îndemnat să te însori?—il întrebai.

— «N'aveam ce face; îi datoram chiria pentru vre-o doi ani...»

L'am compătimit pe bietul *Domnul* și n'am mai dat p'acolo de mila lui. Eri, după atâtea ani, il întâlnesc; nu mai era acel funcționăraș umil, slab și prăpădit, acum era gras și burtos ca un proprietar veritabil.

— «Ce mai face cucoana Frosa—copiii, ceva dacă ai?»

— «Uite, domnule, cucoana Frosa, d-zeu s'o ierte, a murit de mult, întreabă mai bine ce face cucoana Carmina...»

— «Cum, ți-a murit nevasta și-ai luat-o pe Italianca?—dar te-a vroit ea?..»

— «N'avea ce face; imi datora chiria pentru vre-o doi ani». AVEC.

EPIGRAME

„Istoria*“) d-lui Gion
Produs-a 'n presă-o bătaie
De critici... Ce atâta foc
Pentru o biată „Istorie“?!

Amicului Delavrancea.

Și-azi „Parasiții**“) îți citesc...
Iar când te ved trecând, năuc,
Intr'un muscal cu cauciuc,
De „Parasiți“ imi amintesc...

Te vaiți la ori-ce întrunire:
Cum că partidul liberal
Ți-a luat iluzii, ideal
Și ori-ce nobilă pornire.

Așa o fi,

N'am ce grăi.

Dar bine a fost inspirat
Când altor zestre te-a lăsat!...

PALAVRANCEA.

*) E vorba de „Istoria Bucureștilor“ a d-lui Gion.

**) Se știe că amicul nostru comun, ba chiar foarte comun, d. Delavrancea, a scris o operă didactică, un fel de zoologie, intitulată: „Parasiții“.

CRONICA ECONOMICA

Starea sãmanãturilor este minunatã în toatã țara. Știrile sosite ministerului de Domenii sunt din cele mai satisfãcãtoare, așa cã ini-mele tuturor trãsãltã, în vederea unei recolte abundente, care sã rãsplãteascã necazurile suferite în anii trecuți.

Iatã pe scurt cum se gãsesse sãmanãturile în fie-care județ:

Bacãu.— Sãmanãturile de toamnã sunt bune. Imașurile și fãnețele bune. Pomii și viile promit mult.

Brãila.— Rapița frumoasã. Punerea porumbului s'a sfãrșit. S'a început sãmanãturile de Maiu.

Buzãu.— Sãmanãturile de toamnã bune. Parte din cele de primã-varã au rãsarit. Arãturile continuã. Podgoriile și pomii buni.

A început sã plouã, așa cã sunt bune speranțele.

Covurlui.— Sãmanãturile timpurii de toamnã sunt bune. Cele târzii de secarã au suferit mult din cauza înghețului. Porumbul se pune cu activitate. Pășunile în general bune.

Dorohoiu.— Rapița de toamnã atacatã de vermii. Sãmanãturile de primã-varã, fãnețele și imașurile au nevoie de ploii. Arãturile pentru porumb se urmeazã. În sãptãmãna trecutã au cãzut ploii parțiale. Vineri a început sã ningã. Frigul e simțitor.

Gorj.— Sãmanãturile de toamnã în genere bune; cele de primã-varã au intãrziat din cauza numeroaselor ploii cãzute. Viile și pomii promit mult.

Ialomița.— Sãmanãturile frumoase. Locuitorii se ocupã cu arãturile pentru porumb și meiul.

Ifov.— Revãrsarea apelor Dunãrei a cauzat stricãciuni mari rapiței și grãului în comunele Chirnogi, Ulmeni, Spontea, Chiselet și Monãstirea. Incolo bine.

Mehedinți.— În plasa Blahnița sãmanãturile târzii au suferit din cauza ploilor. Arãturile pentru porumb se urmeazã.

Neamțu.— Sãmanãturile, imașurile și fãnețele bune.

Olt.— A ploat în cursul sãptãmãnei. În douã comune a cãzut grindinã, distrugând a 4-a parte din sãmanãturi și din rodul viilor.

Putna.— Sãmanãturile frumoase. Arãturile pentru porumb continuã cu greutate. Fãnețele, imașurile, pomii și viile bune.

Roman.— Promite recoltã abundentã. Cele de orz, ovãz și porumb s'a facut numai pe locurile arate de ce toamnã. Pãmãntul fiind uscat, arãturile se fac cu greutate. Livezile de pomi și viile promit mult.

Romãni.— Puține din sãmanãturi sunt mediocre. Cele mai multe sunt bune. Se continuã cu arãturile de porumb. Ploii puține.

R.-Sãrat.— Sãmanãturile de toamnã bune. Cele de primãvarã suferã din lipsã de ploaie. A ploat puțin.

Suceava.— Arãturile și sãmanãturile terminate. E nevoie de ploaie. Fãnețele frumoase. A ploat puțin.

Tecuci.— Sãmanãturile sunt în pericol din lipsã de ploaie. Arãturile se fac cu greutate. Rapița a perdut mult. Viile bune.

Tulcea.— Sãmanãturile promit mult. A ploat destul.

Tutova.— Sãmanãturile de toamnã simțeau lipsã de ploaie, dar eri a ploat în tot județul. Snopurile bune. Sãmanãturile urmeazã.

Vâlcea.— Grãul și orzul de toamnã bune. Rapița a înflorit și e nevãtãmatã. Viile și pomii buni.

Vlașca.— În genere timpul și sãmanãturile bune.

* * *

Cum vedem, afarã din singurul județ Tecuci, unde sãmanãturile sunt în pericol, în toatã țara belșugul se aratã. Rapița, în special, va da o recoltã minunatã și e deja bine cãutatã pe piețele comerciale.

Povețe pentru hrãnirea copiilor

III. *Bãuturile fermentate.* — Vin curat copiii sã nu bea de loc, cãci le escitã sistemul nervos deja impresionabil, și produce schimbãri în ficatul și rinichiul tinerelor lor organisme. Cu toate acestea vinul, alcoolul chiar, pot aduce serviciul

mari în cãutarea boalelor la copii și; cu atãt sunt mai de folos, dacã copii nu sunt obișnuiți de mai înainte cu asemenea bãuturi.

Vinul și alcoolul trebuie absolut oprit copiilor sãnãtoși, li se poate da însã bere ușoarã. Berea tãiatã pe din douã cu apã filtratã este de folos pentru copiii anemici, pe cari îi fortificã și îi hrãnește, fãrã a le obosi stomacul.

Cãt despre licoruri nu putem zice alt ceva de cãt cã sunt o otravã din cele mai active pentru copii, tot atãt de teribilã cum le este și rachiul.

B. *Alimentele.* — 1) *Lapte* este prin excelență tipul unui aliment desãvãrșit. Totuși, pentru un copil trecut peste douã ani, ar constitui, dat singur, o hranã cãm neãndestulãtoare și slãbitoare. Pentru copilul intrã douã și trei ani, laptele trebuie sã compunã jumãtate din hranã, iar pentru copilul mai mare laptele sã rămãnã a treia parte din nutriment.

Copilul, care n'are stomacul stricat, digereazã bine laptele și trebuie sã bea aproape un litru pe zi. În practicã un lapte e bun dacã e luat de la o vacã sãnãtoasã și ale cãrei țãte nu înfãțișeazã nici o afecțiune morbidã. În orașe se gãsește lapte în butilii astupate provenind de la cutare ori cutare lãptãrie. Dacã suntem siguri cã laptele provine de la o exploatațiune serioasã, putem sã nu'l mai sterilisãm. La cas contrariu se cade sã facem sterilizarea laptelui cu unul din diversele aparate închipuite pentru acest scop, cãci numai cu chipul acesta ne vom feri copiii de tuberculoasã sub toate formele, de disenterie, de afte, ș. a.

Untul e un aliment bun, dar dacã provine de la vaci bolnave oferã pericole de molipsire. Untul topit însã nu presintã acest neajuns.

Brãnzã dulce este digestivã și hrãnitoare pentru copii.

Kumis și *Kejiru* sunt lãpturi fermentate și pot fi de folos, la moment dat pentru copiii bolnavi.

2) *Ouãle.* — Foarte hrãnitoare, foarte digeste și foarte plãcute la gust când sunt proaspete de tot, ouãle fierte jumãrile, ochiurile, ș. a sunt unul din cele mai bune alimente pentru copil.

Albușul conține 18 la sutã albuminã și urme de carbonat de sodã, de glicosã, de ureã și pucioasã. Gãlbenușul conține albuminã, o materie grasã fosforatã și diferite materii grase, oleinã, palmitinã, stearinã, acide grase, în fine sãruiri. Oul dar e foarte hrãnitor, un ou corespunde cam cu 100 grame de lapte sau cu 30 grame de carne.

În practicã, ouãle proaspete se cunosc uitându-ne prin ele în soare. Punând un ou între ochi și luminã, vezi cã e proaspãt dacã e translucid, fãrã gol la vârf. Suprafața oului este opalinã și coaja nu e presãratã de puncte transparente. Bãgat într'o soluțiune de apã sãratã 10%, oul proaspãt cade la fund iar dacã e vechi plutește, cãci oul se evaporiazã din cauzã cã coaja lui e poroasã.

Nu ajunge numai ca oul sã fie proaspãt, trebuie sã fie și bine fiert. Când albușul are un aspect lãptos este în același timp o dovadã și cã oul e proaspãt și cã ie fiert bine.

3) *Zeamã de carne.* — E un aliment excelent pentru copii, bogat în sãruri și pregãtește stomacul ca sã mestece bine, dând ghindurilor gastrice elementele secrețiunii lor.

4) *Carnea.* — Copiii nu trebuie sã mănãnce ori și ce fel de carne. Nu trebuie sã li se dea carne prea grasã, nici prea tare.

Cea mai bunã este carnea muscularã de berbec (costițe) sau de vacã (mușchii) tãiatã bucãțele mici.

Vițelul e bun dacã nu e prea tânãr. Carnea de porc e prea grasã și deasã. Sã nu sã dea copiilor ficat și rinichi; creerii sunt buni. Puțu frip sau fiert e foarte bun pentru copii. Dintre vãnaturii nu face de cãt potãrnichia tânãrã și pepelița.

5) *Peștele.* — Copilul sã mănãnce numai pește proaspãt. Pești de rãu, din cauza oaselor ce au, presintã un adevãrat pericol pentru copii.

Dintre moluște, stridia este un aliment sãnãtos, ușor și foarte digestibil, dar e prea puțin hrãnitor.

6) *Pãinea și fãmile.* — Acest aliment excelent, care nici odatã nu obosește stomacul, dã copilului varul și fosfații de cari are trebuință.

Copilul sã mănãnce pãinea cu toate bucãțele și pãine goalã cãtã vrea și ori când.

7) *Legumele.* — Legumele fãinoase, cum e fasolea, mazãrea, linteã, trebuie fierte bine, cãci alt-fel nu se pot mistui. Bãtute, sunt foarte nutritoare și constituiesc o hranã perfectã. Mai servesc și la prepararea de supe foarte bune.

Fasolea și mai ales linteã sunt cele mai nutritoare și, pentru sãrac, mai cã pot ține locul cãrnei. Linteã, conținând fier, se recomandã pentru anemici.

Dintre legumele verzi, puține sunt digeste. Toate legumele trebuie sã fie bine ferte, prãjite și destul de sãrate și sã li se dea gust cu zeamã de carne.

8) *Fructele.* — Copiilor le plac fructele dar foarte des se bolnãvesc din cauza lor.

Portocala potolește setea și hrãnește prin zahãr și gomã.

Smeura foarte rãcoritoare e mai bunã de cãt fragii. Coacãzele, cireșile nu sunt bune de nimic; piersica însã e un fruct foarte gustos. Perele cari se tolesc în gurã, strugurii, numai sã nu fie mãncãți cu pielitã nici cu sãmburii, sunt foarte buni.

Copiii sã mănãnce cãt ce poate mai puține prune, caise, migdale, curmale, nucii și alune.

Cu toate acestea, dacã fructele sunt fierte sau coapte la cuptor devin digeste.

Ast-fel perele și merele coapte la cuptor se pot da copiilor.

Compoturile, magiunurile și beltelele sunt însã mai ales bune pentru copii, cãci nu le face rãu ca prãjiturile, cofeturile și fructele zaharisite.

Greșelile ce se comit în regimul alimentar atrag o serie de turburãri ale stomacului, une-ori puțin grave în aparență, dar cari vor avea rãsunet cãt trãiește omul și vor aduce vãtãmãre creșterii ca și desvãltãrii lui fizice.

DR. STRUȚEANU.

Cu plăcere anunțăm o colaborație eminentă ce și-a câștigat cronica veselă a Foaei prin pana excelentă a scriitorului Palavrancea (a nu se confunda cu d. Delavrancea), un scriitor umoristic care a luat numele d-lui Palavrancea, spre a induce lumea în eróre.

D. Palavrancea ne va da în fie-care săptămână o cronică.

D-sa va scoate chiar, un ziar eminent umoristic-ilustrat, săptămânal cu grațiosul nume :

„PALAVRANCEA“

care va apare în curând.

Suntem convinși că, atât cronicile cât și ziarul va avea un meritat succes.

CHESTIUNI DE ASTRONOMIE POPULARĂ

COMETELE

Acum, când primejdia cu sfârșitul lumii, —mai corect sfârșitul pământului,—care a făcut să tremure pe atâția oameni, a trecut; când ziarele se întreacău care mai de care să-l vestească, sau să liniștească publicul; când cometa Biela—după cum au anunțat aproape cu toții, lucru foarte greșit, căci nu cometa Biela, care Dumnezeu s'o erte! a murit de mult, ci o cometă descoperită de Tempel în 1876,—s'a arătat în America de Sud; când s'a vorbit de toate lucrurile, de ploii de stele, de ciocnirea pământului cu cometa, și de multe alte fenomene de acest fel,—lucrul principal, prima cauză a acestei înfricoșate temeri *cometa*, a fost aproape, dacă nu de tot uitată.

Ce este o cometă ?

Mai întâiu să știm ce înseamnă și de unde vine acest cuvânt. Originea cuvântului *cometă*, e grecească; el s'a format din *comū* sau *comē*, care înseamnă păr, coamă.

Cometa e un corp ceresc, format din trei părți deosebite: *sâmburele*, *coama* și *coada*, numită de Chinezi *mătură*: ei consideră cometele ca măturătoare cerului.

Sâmburele e luminos, are aparența unei stele, de care se deosebește însă prin aceea că e înconjurat de o nebuloasă mai mult sau mai puțin mare, care formează *coama*. În urma ei, cometa târăște de cele mai multe ori un lung apendice, numit *coada* cometei. Poporul numește cometa *stea cu coadă*, aceasta denumire nu e însă exactă, căci sunt unele care n'au coadă.

Cum sosesc cometele ?

Oaspeți de obicei străini de sistemul nostru solar, cometele pătrund în el, și sunt ținute, cel puțin cât-va timp, de legile atracțiunii. Atrase de Soare, ca și planetele, ele circulă în jurul stelei centrale a lumii noastre; dar drumul lor e foarte diferit și multe comete în acest drum nu se apropie de cât o singură dată de soare, apoi ele se depărtează spre a nu se mai întoarce nici o dată, ducându-se fără îndoială să caute în adâncimile nemăsurate ale universului, un nou centru de atracțiune, pe care mai târziu îl vor părăsi, precum au părăsit și soarele nostru, precum fără îndoială, mai înainte au părăsit alte centre de atracțiune.

Aștrii vagabonzi, cum au fost adesea numiți, cometele nu pot fi văzute mult timp, pe cer. După ce au strălucit cât-va timp, ele dispar, unele pentru tot-d'anaa, altele, cometele periodice, spre a se întoarce după ce vor fi străbătut ciclul lor. Durata misterioasei lui călătorii e felurită; ast-fel, cometei

lui Enke nu-i trebuie de cât 3 ani și 4 luni, spera a străbate elipsa sa; aceea care a fost văzută în 1845, nu se va întoarce de cât în 2094, după o disparițiune de 249 de ani! Altele întrebuintează 1000 de ani, cum e cea din 1865. Cometa din 1811 se va întoarce peste vre-o trei mii de ani, iar cea din 1860 are trebuință de optzeci și opt de secole, spre a se întoarce, la *perchele*, adică la punctul cel mai apropiat de soare, căci numai în acest loc o putem vedea. Alte comete întrebuintează milioane de ani spre a se întoarce, dacă nu sunt distruse în calea lor. De obicei, cometele, care se întore după vremuri foarte îndepărtate, nu sunt considerate ca comete periodice, căci eine va ști peste 10 milioane de ani, că o cometă a mai fost văzută în secolul XIX!

Ce se crede despre comete ?

a) Superstițiile

Democrit, care a trăit cu 400 de ani înainte de Christos, credea, împreună cu mulți alți învățați din acele timpuri, că cometele sunt sufletele personagiilor însemnate, cari, după moarte, mergeau în lumea stelelor. O cometă, apărută în anul 43 a. Chr., arăta Romanilor îngrozii sufletul lui Iuliu Cesar, dictatorul, care fusese asasinat în acel an. Prin această transformare a sufletului dictatorului într'o cometă, termină Ovidiu, frumoasa-i operă „*Metamorfosele*“.

Suetoniū ne spune că o cometă a cauzat îngrozitoarele crime comise de Nerone, iar o alta a vestit moartea lui Claudiū. Dionius Cassis scrie: „Mai multe minuni au vestit moartea lui Vespasian: o cometă apărut mulțime vreme pe cer, etc“.

Ca și Romanii, vechii Greci, socoteau că, cometele aduc mari nenorociri. Însă cei ce aduseră la culme superstițiile, de cari e în tot-de-anaa întovărășită aparițiunea unei comete, fură popoarele din evul mediū. Ideile fantastice pe cari și le formează lumea în această epocă, întrec ori-ce închipuire. La moartea fie-cărui personagiū însemnat, apare câte o cometă, și în parantez zis, când cometa nu apărea, se inventa una. Dar ce aspect teribil au cometele! Iată ce scrie istoricul Nicetas, despre cometa din 1182:

„După ce Latinii fură goniți din Constantinopol, se văzu un vestitor al furiilor și crime lor la cari trebuia să se dea Andronic. O cometă apărut pe cer; ea semăna cu un șarpe care se svârcolește: când se întindea, când se încolăcea pe ea însăși, când, spre marea groază a privitorilor, ea *căsa o gură enormă*, ca și cum s'ar fi zis, lacomă de sânge omenesc, ea voia să se adape cu el.“

Cometa care a inspirat cea mai mare grăză în omenire e cometa Halley, cea mai veche cometă periodică cunoscută. Dacă o vom urmări de la cea mai veche aparițiune, vom vedea că în 837, cauzează moartea unui rege francos. În 1066, Normanzii, cu ajutorul ei, cucerese Anglia. Dar cea mai celebră a ei aparițiune, e cea din 1456, trei ani după cucerirea Constantinopolului de Turci. Creștinii crezură că s'a sfârșit cu ei, ea arăta mâini cerească. Ca și toate cele-l'alte, această cometă nu scăpa de descrieri, cari o arăta cu o groaznică înfățișare. Precum în cele l'alte comete se vedeau: *săbii de foc*, *cruci însângerate*, *pumnale înflăcărare*, *lâncii*, *balauri* și alte numiri de acest fel, iată ce vede Ambroise Paré în această cometă, la trecerea ei din 1528:

* „Acesată cometă era atât de grozavă și atât de înspăimântătoare, și că speriașe po-

porul într'atăta, în cât unii muriră de frică; alții se îmbolnăviră. Ea părea că e de o lungime enormă, și era de culoarea sângelui; în vârful ei se vedea chipul unui *braț indoit* ținând în mână o sabie mare *ca și cum ar fi voit să lovească cu ea*; în vârful săbiei se aflau trei stele. De cele două margini ale acestei comete se vedea un mare număr de topoare, cuțite pline de sânge, printre cari se vedeau o mulțime de *chipuri de oameni* urâte, cu părul și barba sburlite.“

Spre a merge mai repede, pot spune că războiul, foamea și boala erau anunțate de cometă. Cometa din 1811 ne dădu celebrele recolte de vin; ea anunță Rușilor, în același timp mari nenorociri. În onoarea cometelor se bătură chiar medalii,

b) Știința

În ce privește vechile teorii științifice, mă voiū mărgini numai să le menționez. Astfel Kepler (1571—1630) susținea că cometele merg în linie dreaptă. Newton (1642—1927) face cunoscut legea mișcării lor. Tyndal spune că cometele sunt niște vapori pe cari îi descompune lumina solară. Sâmburele, coma și coada, nu ar fi de cât un nor actinic (de la cuvântul grecesc *actin*, rază) format din această descompunere. Faye atribuie soarelui o putere respingătoare, ceea-ce esplică pentru cometele au tot-d'anaa coada opusă soarelui.

Acesta e pe scurt istoricul vechilor teoriilor cometare. Acum să vedem ce se crede actualmente despre comete, *zic ce se crede*, căci nu putem asigura că actualele teorii sunt bune, și că nu vor veni altele și mai bune.

Cometa e socotită ca o masă nebuloasă, foarte ușoară, al cărei sâmbure e solid sau format din aerolithe solide, cari devin incandescente în momentul când cometa se apropie de perihelie, dar a căror principală masă e compusă din gaze în care se află mari cantități de carbon. Cu ajutorul analizei spectrale s'a mai descoperit în sâmburele cometei sodiū, magneșiū și fier, iar în coama ce o înconjoară, compusă numai din gaze, s'au găsit hidrocarburi, cianogen, azot, carbon în stare proteică, etc.

Rotundă în adâncimile cerului, cometa, cu cât se apropie de soare se diformează, devine lunguiată și dă naștere coamii care o înconjoară, după alți dă naștere și cozii. Unii au atribuit această formațiune a cozii, puterii magnetice și electrice a soarelui. Această coadă se află tot-d'anaa opusă soarelui, ceea-ce ar sili-o, ca în momentul trecerii ei la perihelie, să se învârtească cu niște iuțeli fabuloase, în raport cu lungimea lor.

Acest lucru ne face să credem că coada *nu există*, ca un lucru material, ci e numai un *efect de lumină* sau de *electricitate*, care influențează etherul în mod special. De și pare cam curios acest lucru, însă el ne explică marile și repezile schimbări, pe cari le suferă coada cometei, precum și de ce putem vedea stelele prin ea, cu aceiași strălucire proprie lor și fără a fi refractate. E regretabil că nu s'a putut observa până acum, cum se vede o stea chiar prin sâmburele unei comete.

Greutatea acestor aștrii variază iarăși foarte mult. S'a calculat că unele comete cântăresc numai câte-va kilograme, altele sânt însă foarte grele.

De unde vine cometa ?

Atât prin constituțiunea, cât și prin caractererele lor, cometele, probabil nu sunt for-

mate de nebuloasa primitivă solară, care a dat naștere sistemului nostru solar. De și unele comete fac acuma parte din sistemul nostru, așa numitele comete periodice, ele au venit din adâncimile nemăsurate ale universului. Sunt ele formate în adâncurile cerului de o nebuloasă, care în loc de planete dă naștere la comete? Sunt ele rezultatul distrugerii vre-unui astru? Mister! Nimine nu o știe până acum.

O mândre visitatoare, ce veniți din alte lumi poate locuite de ființe mai perfecte de cât noi, de ce nu putem noi citi pe fața voastră, mărețile priveliști ce voi văzut-ați pe acolo? Voi sunteți rătăcitoarele infinitului, ce mergeți de la o lume la alta, arătând marea putere a Creatorului.....

Cometele, atrase de soarele nostru, rămân câte-o dată tributarele lui, învârtindu-se în jurul său. Ele formează *cometele periodice*.

Principalele comete periodice

Dintre milioanele de comete ce călătoresc în spațiu, numai 16 pot fi considerate de noi ca periodice, de oare-ce au fost văzute la perihelie.

Ciocnirea pământului cu o cometă.

Se poate ciocni pământul cu o cometă? În înțelesul precis al cuvântului, această ciocnire nu e imposibilă. Ce ar rezulta însă din această ciocnire? Putem crede, împreună cu Whiston, că o asemenea ciocnire ar cauza un potop universal? sau împreună cu Maupertuis, că ar muta ecuatorul la poli și poli la ecuator, și pe noi ne-ar distruge prin foc? sau, împreună cu Pingré, că prin această ciocnire am pierde luna? sau, împreună cu Lambert că chiar noi am fi târați într-o iarnă de mai multe sute de ani, în care am muri înghețați cu toții? sau, împreună cu Laplace, că mările ar eși din albiile lor spre a se vărsa pe uscat, distrugând aproape întreaga omenire? Putem crede noi ast-fel de catastrofe? Nu. Am văzut că samburele unei comete e foarte mic. Dacă ne-am închipui că s'ar întâmpla o ciocnire (lucru aproape imposibil, căci după cum a calculat Arago, din 380 milioane de ori, numai o dată e posibil ca să ne ciocnim cu o cometă), cel mai îngrozitor cataclism pe care l'ar putea produce o ast-fel de ciocnire, ar fi distrugerea unei părți din pământ.

„Nimic nu se opune, zice Camille Flammarion, ca Cometa să se ciocnească într-o zi cu planeta noastră: dar efectul produs nu poate fi de loc știut mai dinainte, pentru-că el atârna de volumul, densitatea și constituțiunea cometei străbătute. O combinațiune chimică, un amestec de acid carbonic sau de alt gaz vătămător în atmosfera noastră respirabilă, o otrăvire a întregului neam omenesc, o asfizie universală, o exploziune neașteptată, o electrisare repede, o transformare a mișcării în căldură, o ciocnire care ar ar cauza moartea unora sau a tuturor oamenilor, sunt toate niște efecte posibile. Așa dară acești aștrii nu sunt inofensivi. Dar trebe să ne grăbim a adăoga că cu tot numărul considerabil al cometelor și cu toate încâlcelele lor drumuri în jurul soarelui, de sigur că această catastrofă nu se va întâmpla nici o dată până la moartea naturală a pământului, pentru că spațiul e imens, că insula noastră plutitoare fuge cu o iuteală spaimântătoare și că punctul din infinit, pe care noi îl ocupăm în fie-care clipă a timpului e, imperceptibil în imensitate...

RADU PIETREANU

ORIGINI

Cuvântul „hură”, după Berliner zeitung cuvântul «hurrah» este imperativul verbului turcesc «uranak», care însemnează a omorâ.

Hurrah deci este: omoare-tu!

Când padișahul trecea în revistă Jenicerii sei, ultimul strigă hurrah! gândindu-se la victoriile ce vor face soldații cu inimicii lor.

Mai târziu, Rușii au adoptat acest cuvânt la război și l'au introdus și în Germania pe la 1813.

Această interjecție este întrebuințată astăzi cu totul în alt sens.

* * *

Origina numelor notelor musicale.—Pînă la sfârșitul secolului al XI notele musicale au fost însemnate cu primele litere din alfabet.

În secolul acesta însă un călugăr toscan, anume Gui D'Arezzo, membru în ordinul religios «Cavalieri gaudenti» a dat numele la primele 6 note:

Aceste nume au fost împrumutate din himnul latin în onoarea Sf. Ion.

Iată și himnul:
Ut queant loxis
Resonare fibris
Mira gestorum
Soloe polluti
Fabii reotum.

JOCURI DISTRACTIVE

Cuvânt patrat De d-nu *Enduras* din Brăila

- • • • Apă
- • • • Animal
- • • • Adjectiv
- • • • Substanță

Vertical dă aceleași numiri.

Șaradă De d-na *Smaranda I. Popescu*.
Gara Ianca

Prima parte inversată
Pe la țară se arată;
Cea d'a doua e vocală.
Iar a treia o consună
Toată vorba mea aflată
E o plantă însemnată.

Se acordă 3 premii prin tragere la sorț.
Se primese deslegări până la 20 Mai.

Deslegătorii jocurilor din No. 16

Anagramă: Atena—Aneta.

Cuvântul triumghiular: Monah. Omul, Nuc, Al și h.

Au deslegat D-nele și D-șoarele: Kiriachița T. Dobrescu Galați; Angela Stoenescu Craiova; Ana Panaitescu Târgușoru nou; Cecilia Tanenzapf Piatra-N; Elena Ionescu Loco; Aneta Frunză Iași; Paraschiva Popescu Loco; Mița Petrescu Loco; Alisa Gherman Huși și Sevesta Protopopescu Ploești și Domniș Horia Fortună Loco; Ștefan T. Stătescu Loco; C. Mihăescu Manoleasa; Nicolae Antonescu Bârlad; Parachiv S. Panaitescu Galați; Anghel Ionescu Iași; Radu I. Mitulescu Loco; Nicolae Panaitescu Pitesci; Gh. Rătescu Pitești; Victor Mihăescu Giurgiu; Contele Basiliu Loco; Giorgică Kosman Loco; Nicolae Furnică Loco; Fănică Fr. Sion. Giurgiu; C. Bucșan Florica; Hy-

ciatus R. Sărat; Ștefan Leca Craiova; Gh. Barbu Bârlad; Ivan Ștefanof Rusciuk; T. Exodu Ismail; P. Galighera Galați; T. Gărdăreanu Islaz și Vasile Doinescu Iași.

Premiele au fost câștigate de D-nii Nicolae Antonescu Bârlad; Anghel Ionescu Iași și T. Exodu Ismail cari sunt rugați a ne trimite exacta adresă spre a li se expedia volumele.

DINU ȘARADAR

BIBLIOGRAFIE

„*Extract din Biblie*”. Carte în care se poate citi pe scurt tot coprinsul interesant al Bibliei, cu toate faptele ei morale și scandaloase, fără a fi nevoit curiosul a citi un an în acea mare carte spre a își face idee de dânsule. A apărut de curând și este depusă spre vânzare la toate librăriile.

Cererile din provincie se pot adresa la librăria Alealay.

Prețul 2 lei.

Rugăm cu stăruință pe onor. noștri abonați, cari au ramas în urmă cu plata să ne trimită prin mandat costul abonamentului.

Avem prea multe cheltueli, ca să treacă neobservată cererea noastră.

Rugăm pe onorații noștri dd. abonați cari s'au mutat de Sf. Gheorghe să ne indice noua lor adresă.

STELIAN IONESCU

Inginer. Expert și Hotarnic înscris trib. Ilfov

Str. Cazărmei 31, pe lângă Palatul Justiției

Se însărcinează cu ridicări de planuri, parcelări, hotarniciei, expertise, măsurători, verificări, puneri în posesie, etc.

MODE, COAFURE, COROANE

Doamna

E. BESLEGEANU

✠ Născută BRIOL ✠

BUCUREȘTI, 65 CALEA VICTORIEI, 65

Hotel Manu, (vis-à-vis de Episcopie)

Are onore de a informa pe onor. clientelă că s'a reîntors din Paris unde a vizitat cele mai principale case de mode, și de unde a adus diferite mode seson.

Primește ori-ce reparațiuni de pălării cu prețuri moderate.

Expediază în provincie, după comande telegrafice, pălării, coroane de flori și flori artificiale cu prețuri moderate.

Din lumea miliardarilor

Lumea, din toate timpurile, a avut bogății săi, și neegalitatea condițiilor sociale nu este un produs al actualei civilizații. Avem cunoștință de o mulțime de oameni cari posedă averi colosale, cari duc o viață mai bună ca aceea a celui mai bogat rege. Dar cei mai bogați dintre aceștia pot să se ascundă pe lângă multimilionarii din New-York, cari sunt grupați sub numele colectiv de «Cei patru sute». Sunt chiar patru.... sau aproape patru sute. Patru sute cari au grămădit dolari peste dolari, fără să știe cu prețul căror lacrimi sau căror dureri.

Am putea să nu vorbim de ei, dacă aceste fenomene ar fi simple lucruri americane. Dar multi-milionarii aceștia sunt o povară pentru această lume, care e a lor și care le dă atâta putere și considerație. Locuitorii din A Cincea stradă a New-Yorkului, merită să se vorbească despre dânsii. Astor nu strălucește alături de Vanderbilt, care el singur e întunecat de Gould, care și el ar străluci mai mult dacă n'ar exista Gerry. Aceștia s'au aruncat asupra Europei dând pe fiicele lor nobililor franceși și nemirându-se dacă descendenții din familiile regale sosită alianța lor. Capitalurile lor au zdrobit pe milionarii mititei cari, până la venirea lor, se credeau stăpâni pe industrie, pe comerț și speculații. Unul din ei a pus mâna pe grăul american, altul pe cutare industrie, apăsând asupra bugetului săracului muncitor francez sau german. Din acest punct de vedere avem datoria de a-i studia și examina.

În Martie 1898, căsătoria d-rei Katherina Duer cu Clarence H. Mackay reunea la domiciliul soției, în palatul d-lui Duer, pe cei mai însemnați dintre cei patru sute. Nică o invitație n'a fost făcută în afară de aceasta lume specială. Chiar cel ce a oficiat serviciul religios, arhiepiscopul Corigan, e colosal de bogat. Averele la un loc a acestor diverși invitați, un mic număr, valorează mai mult ca două miliarde cinci sute de milioane.

Dar dacă s'au invitat la căsătorie pe acești mari signiori ai Regelui Dolar au rămas însă mulți neinvitați. Familia Duer e o familie veche americană, înrudită cu o mulțime de alte familii aproape tot atât de bogate ca: Van Rensselaer, Livingston, Worthrop, Moris, Stuyvesant, Fish, etc. Nică unul din aceștia n'a primit invitație. De ce? Sunt parveniți!

Lupta pe terenul luxului e foarte mare între miliardarii americani. Un bal dat acum 15 ani de către familia Vanderbilt costa 250.000 dolari (1.250.000 franci). Nică un milionar nu dădea baluri în palatul său. Se închiriau de obicei, saloanele lui Delmonico sau sala Academiei de muzică. D-na William K. Vanderbilt îndemna pe soțul ai să construiască un palat spațios în A Cincea Stradă. Cornelii Vanderbilt urmă pe cel d'întăiu, consturii enorma clădire roșie și galbenă care este una din curiozitățile New-Yorkului. Apoi Astorii, Goellet, Gerry, Withe imitară pe cei-l-alti, urmați de alți multi milionari mai puțin importanți. Căsătoria d-rei Consuello Vanderbilt cu ducel de Marlborough costase 250.000 fr.

Balul dat de Bradeley Martin a aruncat în umbră aceste pretinse splendori, căci a costat două milioane cinci sute de mii de franci.

Nobleța americană e foarte mult dispuțată. Sunt librării cari se ocupă special cu cestiunea blasoanelor. Aristocrația americană e fondată Da, fondată dar nu vechel și ce să credem despre o nobleță născută erii? Îi va trebui secole ca să atingă stabilitatea și renumele de care se bucură, în Europa, descendenții Cruciaților. Or, americanii sunt omenii grăbiți. Ei cred că dolarii lor le dă dreptul la o nobleță de prima calitate. Nu se uită la preț, numai să fie bine serviți. S'au stabilit deja categorii enumerate în operele următoare: 1) *American Ancestry*, cuprinzând, toate familiile stabilite în Europa înainte de 1776; 2) *American Heraldica*, cuprinzând, armele, medalioanele, blasoanele lor, etc, familiilor stabilite în țeară înainte de 1800; și 3) *American of Royal Descent* ai cărei membri își compenează inferioritatea relativă din punctul de vedere al vechimei stabilirei, printr'o descendență directă și legitimă din viață regală.

Cu toate astea, titlul *American of Royal Descent* posedă cea mai mare favoare a clientelei. Omul de geniu, căruia i-a trăsniț prin minte această idee, a publicat o colecțiune de nume, absolut fantastică. A găsit vre-o două-sute de perechi, descinzând, bărbat și femeie, dintr'o viață regală sau imperială. Onoare acestui om care se intitulează membru al asociațiunii istorice americane și care se numește Charles H Browning! Cel mai admirabil «tour de force» geneologic al său a consistat în a stabili că miliardarul Iacob Astor descinde direct și legitim—să nu se uite aceste condiții indispensabile,—de la regele Enric al IV-lea al Angliei. La aceste exemple deja remarcabile se pot adoga altele tot atât de edificatoare. (Autorul citează o mulțime.—N.) Pe ce titluri pe ce diplome se bazează aceste pretențiuni! Oh, Doamne! Lucrul e foarte simplu! Toate astea sunt furnisate de un caretaș.

D. de Vermont, un geneologist, mărtișește pe față că s'a servit mai ales de armuria fabricantului de trăsuri care nu e alt-ceva de cât colecțiunea a 99 embleme zugrăvite cu mâna, aparținând altă dată unui caretaș anume Gore. Acest industriaș care trăia la începutul secolului trecut își trecuse într'un registru armele principalilor săi clienți. Aceasta este singura arhivă de unde a eșit, și continuă să iasă astăzi, noblețea americană.

Mai departe autorul arată rivalitățile și certile de familie ce există în lumea miliardarilor americani. Divorțurile sunt foarte frecvente și sunt imediat urmate de recăsătorii atât din partea femeii cât și a bărbatului. Citează o mulțime de casuri. La o sindrofie a d-nei Astor s'au întâlnit perechi cari acum zece ani au fost bărbat și femeie, iar astăzi separați, divorțați, recăsătoriți, câte o dată chiar redivorțați. S'au întâmplat confuziuni, bărbatului oferind din greșală brațul femeiei de erii în locul celei de azi. De unde-alte divorțuri în perspectivă.

Autorul citează apoi certuri intestinale din pricina mesaliantelor fiilor de milionari neaprobați de părinți. Ceea-ce s'a întâmplat fiului d-lui Vanderbilt—care a

preferat să renunțe la moștenire și să devie simplu muncitor la drumurile de fier, numai spre a lua pe aceea pe care o iubea—s'a întâmpat și d-lui Howard Gould care se căsătorii cu o actriță foarte frumoasă, cu rizicul de a pierde 25 de milioane de franci, jumătate din moștenire. Actrița se numește miss Clemmens. S'a făcut următorul calacul: actuala d-na Gould cântărește 63 kgr. și 560 gr. Kilogramul de auz valorează 3.300 de franci; d-na Howard Gould ar valora în aur, 299.748 de franci. Cum ea costă pe bărbatul ei 25 de milioane, rezultă că ea valorează de 125 de ori greutatea ei în aur.

Citează apoi cazul lui Willie E. Skinner care intentind proces de divorț soției sale, a trecut, între 10 ore dimineața și 4 p. m., prin toate fazele judecătorești, dându-se sentința. Telefonul și telegraful au lucrat însă mai mult ca toți raportorii și judecătorii.

Promițând că va urma, d-l L. de Norvins, își termină studiul arătând gena cător-va actuali miliardari și vorbind despre părinți și rudele apropiate ale miliardarilor. Vanderbilt, cari sunt originarii din New-Yersey și care se numește odinioară Von der Bilt. Părinții și rudele lor sunt oameni săraci, trăesc modest și nu întrețin nici o legătură cu miliardarii din New-York. Vărul lui George Vanderbilt, anume William H. Vanderbilt, care seamănă cu dînsul ca două picături de apă, este pescar și cismar. Cum se vede cumulează, dar nu milioane.

PROLETAR.

D-na D-r. Ermina Kaminski

SPECIALĂ DIN SPITALUL DIN
LONDRA ÎN BOALE DE FEMEI ȘI COPII

Dă consultațiuni pentru boalele de femei atât obișnuite cât și secrete și pentru boalele de copii. Lunea, Vinerea și Dumineca de la 12 la 2.

192 — CALEA MOȘILOR — 192

- Casele bisericești Olari -

Approbat de onor. Consiliu medical superior

— MEDAIA DE AUR —

VINUL COPIILOR

DE CHR. ALESSANDRIU

Etatea cea mai fragedă a copiilor îi face a se îmbolnăvi ușor, spre a preîntâmpina maladiile, se recomandă **acest vin**, tutul copiilor, de la etatea de la etatea de 6 luni în sus: ajută la buna dezvoltare a corpului, întărește oșele și dă putere mușchilor.

FERIȚI-VE DE IMITATORII ȘI FALSIFICATORII

De vânzare, en detail. La toate farmaciile și Magazinurile de Droguerie și Coloniale.

În localitățile unde nu se găsește cereți direct la Alessandriu, București, Strada Luminei 19 și se expediază atât în București la domiciliu, cât și în toată țara.

PREȚUL UNUI FLACON 3 LEI

La o cantitate mai mare se face rabat.